

בס"ד, ש"פ בשלח, י"א שבט (מאמר ב*), ה'תשכ"ד

(הנחה בלתי מוגה)

צדקת פרזונו בישראל¹ (ולעיל מיני² כתיב מקול מחצצים בין משאבים גו'), ומביא על זה כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל ההילולא³ מה שאמרו רז"ל⁴ אמר ר' אושעיא [מלשון ישועה⁵ שעיקרה היא הגאולה] מאי דכתיב צדקת פרזונו בישראל, צדקה עשה הקב"ה בישראל שפיזרן לבין האומות, ופירש"י שאין יכולין לכלותם יחד. והנה, עיקר מציאותם של ישראל הוא לימוד התורה וקיום המצוות, ועד שגם עניני הרשות שלהם הם באופן של בכל דרכיך דעהו⁶. ולכן מבאר בעל ההילולא, שהכוונה במ"ש "שאין יכולין לכלותם" היא (בעיקר) בנוגע לתורה ומצוות (שזהו עיקר מציאותם, כנ"ל). והיינו, שע"ז שישראל מפוזרים בכמה מדינות כו', הנה גם כאשר במדינה אחת דוחקים ולוחצים את בני ישראל ואינם נותנים להם ללמוד ולקיים את המצוות, הרי נוסף על זה אשר בני ישראל הנמצאים בשאר המדינות עוסקים הם בתורה ומצוות, הנה ע"י העסק בתורה ומצוות שלהם הם נותנים כח ועוז גם לאלו היושבים בגזירה רח"ל, שלא להתפעל מכל המניעות ועיכובים וללמוד תורה ולקיים מצוות בתוקף דמס"נ. וע"ז הנה לא רק שהגזירות דאוה"ע אין יכולים לכלותם ח"ו, אלא יתירה מזו, שקיום התומ"צ שלהם הוא ביתר שאת, ועד שהוא באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, באופן דופרצת⁷, מכיון שהוא באופן דמס"נ שהוא למעלה מהשתלשלות שבאדם. וכידוע שראשית ההשתלשלות (שבאדם) הוא כח השכל, משא"כ הרצון הוא למעלה מהשתלשלות, והרי ענין המס"נ הוא מצד תוקף הרצון שלמעלה מהשכל. וזהו גם מה שמסיים במאמר⁸, שע"י המס"נ על תורה "יומשך רב טוב לבית ישראל"⁹, טוב במלאופם, שהוא למעלה מטוב בחולם, והוא הטוביות הנבחרת

(4) ראה לקוטי לוי"צ אג"ק ע' שמו. וראה גם לקו"ש ח"ח ס"ע 343 ואילך. וש"נ.
(5) משלי ג, ו. וראה רמב"ם הל' דיעות ספ"ג.
(6) ויצא כח, יד.
(7) סה"מ קונטרסים ח"א לח, סע"א. סה"מ תרפ"ט ע' 127.
(8) ישע"י סג, ז.

(* מאמר א ד"ה באתי לגני, שנאמר בליל ש"ק — לא הגיע לידינו לע"ע. מאמר ג ד"ה באתי לגני — נאמר בהתוועדות דמוצאי ש"ק. שופטים ה, יא.
(2) בד"ה צדקת פרזונו תרפ"ט (סה"מ קונטרסים ח"א לב, ב ואילך. סה"מ תרפ"ט ע' 113 ואילך).
(3) פסחים פז, ב.

מהטוב⁹ (והוא שורש הטוב), שזוהי בחינה שלמעלה מהשתלשלות [ובזה גופא — בחי' רב טוב]. והיינו, דכיון שהמס"נ הוא למעלה מהשתלשלות שבאדם, וזה מגיע גם בבחינה דלמעלה מהשתלשלות שלמעלה, לכן, ע"י המס"נ על תורה יומשך רב טוב לבית ישראל, למטה מעשרה טפחים, בטוב הנראה והנגלה, ברוחניות ובגשמיות.

(ב) **וזהו** גם מ"ש צדקת פרזונו בישראל, דלכאורה, לפי פירוש חז"ל צדקה כו' שפיזרן כו', הול"ל צדקת פרזונו, אך הענין הוא, שהצדקה שעשה הקב"ה בישראל ע"י שפיזרן כו' (פרזונו) הוא הענין דפרזונו, היינו העבודה דמס"נ שלמעלה ממדידה והגבלה, שע"י נמשך גם מלמעלה בחי' רב טוב שלמעלה ממדידה והגבלה, וע"ד מ"ש¹⁰ פרזות תשב ירושלים, ופירש"י שלא יהי' לה קצב ושיעור. והענין הוא¹¹, דהנה ידוע שירושלים היא ירא שלם¹², היינו שלימות היראה¹³, היינו נקודת היר"ש שלמעלה מהשכל, בחי' אוצר של יראת שמים¹⁴. ויראה זו היא מצד עצמותו ית' דלא אתרמיז לא בשום אות ולא בשום קוץ¹⁵. דהנה ידוע¹⁶ שביראה יש כמה מדריגות. יראת העונש, יראת חטא, יראת הרוממות כו', וכן יראת אלקים ויראת הוי'. וביראת הוי' גופא יש כמה בחינות שהם כנגד ד' האותיות דשם הוי', עד להיראה שמצד בחי' קוצו של יו"ד. וכל בחינות אלו יש בהם איזה ציור ומדידה. אמנם נקודת היר"ש שלמעלה מהשכל היא מצד עצמותו ית' דלא אתרמיז בשום קוץ. וגילוי בחינה זו היא ע"י המנגד דוקא. וכמרוז¹⁷ והנצח זו בנין ירושלים, שדוקא כאשר יש מניעות ועיכובים על תורה ומצוות, הנה אז מתעורר התוקף דמס"נ שלמעלה מהשכל, בחי' אוצר של יראת שמים. וזהו מ"ש צדקת פרזונו בישראל (ולא פרזונו), כי הצדקה שעשה הקב"ה בישראל ע"י שפיזרן לבין האומות הוא הענין דפרזונו שלמעלה ממדידה והגבלה, בחי' פרזות תשב ירושלים. והיינו, שע"י המניעות ועיכובים כו' שבזמן הגלות [שאז ישנו הענין דפיזרן לבין האומות לצורך עבודת הבירורים, והיינו לפי

9) של"ה מסכת שבועות (קצ, ב). וראה טז, א.
 10) של"ה ואתחנן שסח, ב. לקו"ת שה"ש יו"ד, ד. ביאורו להצ"צ ח"א ע' קלא. סה"מ ובכ"מ.
 11) תרצ"ו ע' 23. תש"ג ע' 70.
 12) זכרי' ב, ח.
 13) בכל הבא לקמן — ראה ד"ה צדקת פרזונו שם פ"ה ואילך (סה"מ קונטרסים ח"א לה, א ואילך. סה"מ תרפ"ט ע' 120 ואילך).
 14) זכרי' ב, ח.
 15) בכל הבא לקמן — ראה ד"ה צדקת פרזונו שם פ"ה ואילך (סה"מ קונטרסים ח"א לה, א ואילך. סה"מ תרפ"ט ע' 120 ואילך).
 16) זכרי' ב, ח.
 17) זכרי' ב, ח.
 18) זכרי' ב, ח.
 19) זכרי' ב, ח.
 20) זכרי' ב, ח.
 21) זכרי' ב, ח.
 22) זכרי' ב, ח.
 23) זכרי' ב, ח.
 24) זכרי' ב, ח.
 25) זכרי' ב, ח.
 26) זכרי' ב, ח.
 27) זכרי' ב, ח.
 28) זכרי' ב, ח.
 29) זכרי' ב, ח.
 30) זכרי' ב, ח.
 31) זכרי' ב, ח.
 32) זכרי' ב, ח.
 33) זכרי' ב, ח.
 34) זכרי' ב, ח.
 35) זכרי' ב, ח.
 36) זכרי' ב, ח.
 37) זכרי' ב, ח.
 38) זכרי' ב, ח.
 39) זכרי' ב, ח.
 40) זכרי' ב, ח.
 41) זכרי' ב, ח.
 42) זכרי' ב, ח.
 43) זכרי' ב, ח.
 44) זכרי' ב, ח.
 45) זכרי' ב, ח.
 46) זכרי' ב, ח.
 47) זכרי' ב, ח.
 48) זכרי' ב, ח.
 49) זכרי' ב, ח.
 50) זכרי' ב, ח.
 51) זכרי' ב, ח.
 52) זכרי' ב, ח.
 53) זכרי' ב, ח.
 54) זכרי' ב, ח.
 55) זכרי' ב, ח.
 56) זכרי' ב, ח.
 57) זכרי' ב, ח.
 58) זכרי' ב, ח.
 59) זכרי' ב, ח.
 60) זכרי' ב, ח.
 61) זכרי' ב, ח.
 62) זכרי' ב, ח.
 63) זכרי' ב, ח.
 64) זכרי' ב, ח.
 65) זכרי' ב, ח.
 66) זכרי' ב, ח.
 67) זכרי' ב, ח.
 68) זכרי' ב, ח.
 69) זכרי' ב, ח.
 70) זכרי' ב, ח.
 71) זכרי' ב, ח.
 72) זכרי' ב, ח.
 73) זכרי' ב, ח.
 74) זכרי' ב, ח.
 75) זכרי' ב, ח.
 76) זכרי' ב, ח.
 77) זכרי' ב, ח.
 78) זכרי' ב, ח.
 79) זכרי' ב, ח.
 80) זכרי' ב, ח.
 81) זכרי' ב, ח.
 82) זכרי' ב, ח.
 83) זכרי' ב, ח.
 84) זכרי' ב, ח.
 85) זכרי' ב, ח.
 86) זכרי' ב, ח.
 87) זכרי' ב, ח.
 88) זכרי' ב, ח.
 89) זכרי' ב, ח.
 90) זכרי' ב, ח.
 91) זכרי' ב, ח.
 92) זכרי' ב, ח.
 93) זכרי' ב, ח.
 94) זכרי' ב, ח.
 95) זכרי' ב, ח.
 96) זכרי' ב, ח.
 97) זכרי' ב, ח.
 98) זכרי' ב, ח.
 99) זכרי' ב, ח.
 100) זכרי' ב, ח.

שבירור הניצוצות אינו יכול להיות כפי שהי' בזמן שלמה, שאז נכללו הניצוצות בדרך ממילא כנר בפני האבוקה¹⁸, משא"כ בזמן הגלות צריכים בניי לילך למקומות שבהם נמצאים הניצוצים ולבררם במקומם], עיי"ז דוקא מתעורר ומתגלה בחי' (ירושלים, היינו) האוצר של יראת שמים שבכ"א מישראל מצד עצם הנשמה שלמעלה ממדידה והגבלה, ועיי"ז נמשך גם מלמעלה מבחי' אוצרו הטוב שלמעלה מהשתלשלות, כמ"ש¹⁹ יפתח הוי' לך את אוצרו הטוב, שיומשך בחי' ורב טוב לבית ישראל.

ג) והענין הוא, כמשנ"ת במאמר²⁰ ע"פ מה שאנו רואים במלך בשר ודם שיש לו אוצרות יקרים שאינו משתמש בהם גם לצורך היותר גדול, ועד שהם כמוסים מעין כל רואה, ומ"מ, כאשר ישנה מלחמה, אזי מבזבו המלך את כל אוצרותיו בכדי לנצח את אויביו ומנגדיו. והדוגמא מזה למעלה, דבחי' אוצר העליון הוא בחי' שלמעלה מאור וגילוי (אוצר הכמוס, היינו למעלה מבחי' גילוי), ועד"ז הוא גם בנשמה, שבחי' האוצר של יראת שמים שבנשמה הוא בחי' נקודת היר"ש שבתעלומות לב שמצד עצם הנשמה, שלמעלה מבחי' הגילויים. והיינו, דבחי' נקודת היר"ש היא לא רק למעלה מהשכל (ראשית הכחות פנימיים), כי אם, שהיא למעלה גם מכללות בחי' הגילויים דנשמה, גם מבחי' המקיפים חי' יחידה. דהנה, גם יחידה היא רק בחי' שם (וגילוי) בלבד, וכמאמר רז"ל²¹ חמשה שמות נקראו לה נפש רוח נשמה חי' יחידה, שגם בחי' יחידה היא רק שם (וגילוי) בלבד ולא עצם הנשמה²², וענין נקודת היר"ש הוא מצד עצם הנשמה. וזהו מה שיראה זו היא מגעת בעצמותו ית', וכנ"ל (ס"ב) שיראה זו היא מצד עצמותו ית' דלא אתרמיז לא בשום אות ולא בשום קוץ, דכיון שיראה זו היא מצד עצם הנשמה שלמעלה מהה' שמות נרנח"י, לכן היא מגעת למעלה מהד' אותיות דשם הוי' ובחי' קוצו של יו"ד, היינו שמגעת בעצמותו ית'. וגילוי בחי' זו היא בשביל הנצחון, שזהו"ע העבודה דמס"נ בפועל, שעיי"ז דוקא מנצחים את המלחמה. וזוהי הנתינת כח לכאו"א מישראל, וכמארוז"ל²³ שהקב"ה עוזרו, שעיי"ז יוכל לנצח במלחמה בעבודתו בכל יום (לא רק ביום השבת,

21) ראה ב"ר פי"ד, ט. דב"ר פ"ב, לו. בכמה מקומות ודפוסים בשינוי סדר – אבל כ"ה בעץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א. שער הגלגולים בתחילתו. ובכ"מ.
22) ראה סה"מ תרצ"ו ס"ע 56. ושי"ג.
23) סוכה נב, ב. וראה תניא רפי"ג.

18) ראה תו"א בראשית ו, א. לקו"ת במדבר ד, א. ובכ"מ.
19) תבוא כח, יב.
20) פ"ו ואלו"ך (סה"מ קונטרסים ח"א לו, ב. סה"מ תרפ"ט ע' 123).

ואדרבה, יום השבת אינו זמן של מלחמה כו'²⁴), והיינו ע"י כח המס"נ שלמעלה ממדידה והגבלה, שלכן ה"ז למעלה מחשבונות כו', וכמו בענין בזבז האוצרות, שמצד ענין המס"נ לא שייך שיעשה חשבון אם לבזבז האוצרות עבור ענין פלוני כו'. ומבאר במאמר, דכשם שבענין כיבוש המלחמה בגשמיות הרי ישנם חכמים גדולים השוקדים בחכמות של טכסיסי המלחמה וישנם אנשי חיל שאינם יודעים כלל עמקי החכמות של טכסיסי המלחמה, אלא הם עובדים באמונה ובמס"נ, ועיקר כיבוש המלחמה הוא ע"י האנשי חיל הלוחמים במס"נ, שהן המה המנצחים, עד"ז הוא גם במלחמה הרוחנית, שהמנצחים את המלחמה הן המה החיל אשר יראת ה' נגה בלבם²⁵, כמשנ"ת שם באריכות. והנה, מה שאומר שנצחון המלחמה הוא ע"י האנשי חיל דוקא, אין הכוונה לשלול ח"ו את הפקידים הגבוהים העוסקים בטכסיסי המלחמה, כי אם, שגם עבודתם של הפקידים הגבוהים צריכה להיות (לא מצד השכל, וגם לא מצד בחי' הגילויים שלמעלה מהשכל, כי אם) באופן דמס"נ, כמו חיילים פשוטים, שע"ז גם העבודה שלהם היא מצד עצם הנשמה שלמעלה מבחי' הגילויים, שאז נכללים גם הם בכלל "החיל אשר יראת ה' נגה בלבם". ומה שמדייק נגה בלבם, היינו לפי שבחי' עצם הנשמה שלמעלה מבחי' הגילויים היא דוקא בלב ולא במוח. והנה, כשם שבמלכותא דארעא, בכדי לנצח את המלחמה מבזבז המלך אוצרותיו ונותן אותם לאנשי החיל, עד"ז הוא גם במלכותא דרקיעא, שבכדי לנצח את המלחמה פותחים את האוצר העליון שלמעלה מבחי' גילוי ונותנים אותם לישראל שע"ז מתגלה האוצר של יר"ש שבהם. וכן הוא גם לאידך גיסא (מלמטה למעלה), שע"י שישראל עומדים במס"נ ומעוררים את האוצר של יר"ש שבהם, אזי רוח אייתי רוח כו'²⁶, שפותחים עבורם את האוצר שלמעלה, יפתח הוי' לך את אוצרו הטוב, וזה מסייע אותם בעבודתם לכבוש את המלחמה, ועד שזה נמשך גם בגשמיות, שנמשך רב טוב לבית ישראל למטה מעשרה טפחים בטוב הנראה והנגלה.

ויובן זה בפרטיות יותר בהקדים המבואר במאמר שניתן ליום ההילולא, באתי לגני אחותי כלה²⁷...

(24) ראה סה"מ תרל"ב ח"א ע' נח. תו"מ שם הערה 96.
 (26) ראה זח"ב קסב, ב.
 (25) ראה סה"מ תרפ"ט ע' 126 ובהנסמן
 (27) ראה לקמן ע' 14 ואילך.